

dannelsesprincippet som væsentligt – at jeg deler den opfattelse, at det skal vi holde fast ved. Som hr. Anders Mølgaard sagde: Det har fået international anerkendelse.

Så vil jeg blot føje til: Det har skolepraktikken altså også, for OECD påpeger netop, at skolepraktikken faktisk er et værdigt alternativ til det, som vi jo i øvrigt alle sammen synes er det væsentligste, nemlig at de unge kan komme ud i egentlig praktik på arbejdspladser i virksomheder, offentlige og private.

Men med de faldne ord både om dette lovforslag og om det fremtidige er jeg alligevel rimelig fortrøstningsfuld på de unges vegne – det er jo dem, sagen drejer sig om. Jeg håber, at vi både får dette lovforslag gennemført, og at vi kan få nogle konstruktive forhandlinger til efteråret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af lovforslag nr. L 253: Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Tilskud til udenlandske børn, der ikke ledsages af forældre). Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 3/5 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Else Marie Mortensen (S):

Uanset hvad der måtte være af specielle anledninger til at fremsætte dette forslag om ændring af lov om friskoler og private grundskoler lige

nu, så tjener forslaget det generelle formål at sikre, at et godt og ordentligt tilskudssystem ikke misbruges.

Efter lovforslaget vil det være en betingelse for automatiske tilskud til de frie grundskoler, at de elever, der udløser tilskuddene, er børn af forældre, der er bosat i Danmark.

Samtidig vil undervisningsministeren ifølge en bemyndigelse i loven fastsætte regler, der sikrer tilskud til elever med særlig tilknytning til Danmark, f.eks. børn af udlandsdanskere, der ønsker, at deres børn skal gå i en dansk skole.

Lovforslaget vil som nævnt lukke for en mulighed for misbrug, og med de forudsætninger, der ligger i ministeriets oplysninger om, at forslaget er foreneligt med EU-rettens ligebehandlingsprincip, støtter vi lovforslaget fra Socialdemokratiets side.

Anders Mølgaard (V):

Også jeg vil imod min natur gøre det kort.

Vi synes i Venstre, at dette lovinitiativ er et positivt initiativ fra ministerens side. Det er såre fornuftigt at stoppe den omsiggribende trafik med import af uledsagede udenlandske børn i ly af friskoleloven. Og jeg er egentlig overbevist om, at både Grundtvig og Kold ville vende sig i deres grave, hvis de vidste, hvordan deres frisind blev administreret i visse dele af skoleleverdenen.

Naturligvis skal det fortsat være sådan, at det er muligt for børn af ambassadeansatte og forretningsfolk osv. at benytte de frie skoler. Men den mere kommercielle drejning, som det har fået i visse dele af skoleleverdenen, tager vi i hvert fald afstand fra.

Dette lovforslag er altså et skridt i den rigtige retning. Men jeg vil samtidig varmt opfordre ministeren til nøje at overveje henvendelsen fra De Frie Grundskolers Fællesråd, som jo skriftligt har opfordret ministeren til mere vidtgående tiltag. De Frie Grundskolers Fællesråd har i henvendelsen anført tre meget konkrete tiltag, som ministeren efter min bedste overbevisning bør overveje.

Jeg finder også, at FGF har fat i et centralt problem, når det spørger, hvordan det egentlig sikres, at ikketilskudsberettigede elever indirekte får del i tilskuddet også efter denne lovændring.

Eva Møller (KF):

Ligesom de to foregående ordførere kan jeg også give min tilslutning til lovforslaget.

Vi finder i Det Konservative Folkeparti, at det er et godt og rigtigt princip, at man i Danmark skal have frit skolevalg. Men vi finder også, at det er et tilbud, som skal gives til danske børn og børn, som opholder sig her i landet, men hvis danske forældre er bosatte i udlandet. Og vi synes ikke om den mulighed, der foreligger nu: at udenlandske børn kan sendes til Danmark ganske uledsaget og nyde godt af det danske tilskudssystem.

Men det er væsentligt for os på alle måder at sikre – og det vil vi gerne spørge om under udvalgsarbejdet og sikre gennem den bemyndigelse, vi giver ministeren – at der ikke vil være nogen børn af udlandsdanskere eller andre børn, der siges at have speciel tilknytning til Danmark, som kommer i klemme med det lovforslag, som vi her siger, at vi kan gå ind for. For det er vigtigt for os, at den frihedsret med hensyn til det frie skolevalg, som ligger i grundloven, ikke blot er en teoretisk ret, men også er en reel ret, der føres ud i livet for danske børn, og at vi dermed bakker det op økonomisk.

Men med disse bemærkninger, som jeg bestemt også tror, at ministeren har til hensigt at leve op til, kan vi anbefale lovforslaget fra Det Konservative Folkepartis side.

Aage Frandsen (SF):

Ligesom vi i SF lægger megen vægt på, at vi her i landet har et godt offentligt skolesystem, folkeskolen, lægger vi også megen vægt på, at vi har et friskolesystem, som giver mulighed for, at de mennesker, der selv vil etablere deres skole, kan gøre det, og at de kan gøre det med det indhold, som de ønsker, og med den pædagogik, som de ønsker. Det er en del af den friskole- og højskoletradition, vi har i Danmark, og som vi skal værne om med al mulig nidkærhed.

Vi skal også værne om den på den måde, at når der så er nogle, der misbruger den på en sådan måde, at det klart er i strid med den tankegang og ånd, som altid har ligget i friskoleloven, er vi nødt til at sikre os imod det.

Lige fra det tidspunkt, hvor Lundtoft Kommune henvendte sig til Folketingets Uddannelsesudvalg, har vi set frem til, hvordan man kunne løse problemet, for det er en svær opgave at finde en balance mellem på den ene side friskoletankegangen, som der ikke må røres ved, og på den anden side det, at der ikke er nogen, der skal misbruge den.

Vi ser, at ministeren med sit forslag har løst problemet, og vi kan så under udvalgsarbejdet

se nærmere på, om det er løst 100 pct. korrekt, men i øjeblikket er det altså vores skøn, at det er det.

Derfor kan vi tilsige lovforslaget velvilje og dermed også under alle omstændigheder en hurtig behandling i denne folketingsssamling.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Vi vil naturligvis ligesom de tidligere ordførere støtte lovforslaget. Vi synes, det er et godt element, der ligger i dette forslag.

Og det er klart, at på lige fod med, hvad der gælder de gode folkeskoler i dette land, må det fortsat være således, at vi beskytter vore frie grundskoler på den måde, at skolerne netop er forbeholdt danske børn, men at der ligeledes gives adgang til, at børn med tilknytning til Danmark også har mulighed for at benytte sig af skolesystemet.

Men som den tidligere taler sagde, er der jo kommet ting og sager frem fra netop det sønderjyske område, nemlig Lundtoft Kommune, der gør, at det er nødvendigt at se nærmere på lovgivningen.

Og det, der ligger her i dag, må være noget, som kan være med til at stoppe for, at man med udenlandske børn mere eller mindre pumper de offentlige kasser i skolesystemet. Og det, at udenlandske børn helt ned til 5 år er blevet undervist i skoler her i landet, uden at deres forældre har været til stede her, synes vi rent menneskeligt og etisk er forkert, og det må ophøre.

Så vi vil naturligvis 100 pct. støtte det foreliggende forslag.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Også i Det Radikale Venstre kan vi støtte dette lovforslag. Af bemærkningerne til lovforslaget kan vi se, at der ikke er nogen børn, som utilsigtet vil komme i klemme på grund af lovforslaget. Skulle det alligevel ske, har undervisningsministeren mulighed for at fravige kravet.

Dermed er siget alene, at der ikke kan gives tilskud til børn, der opholder i Danmark uden deres forældre, og som ikke har nogen form for tilknytning til Danmark, og den bestemmelse kan vi fuldt ud støtte.

Bruno Jerup (EL):

Enhedslisten er for.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): Jeg kan gøre det næsten lige så kort, nemlig ved at takke samtlige ordførere for tilslutning til det pågældende lovforslag. Og jeg er glad for, at man har skønnet, at vi med det lovforslag, der nu ligger på Folketingets bord, har holdt den fine og vigtige balance mellem på den ene side at sikre den gode danske tradition for frihed og frisind og på den anden side at sikre, at denne frihed ikke misbruges.

Jeg skal for mit vedkommende medvirke til, at udvalgsbehandlingen kan foregå hurtigt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

22) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 112:

Forslag til folketingsbeslutning om stillingsbesættelser på universiteterne.

Af Kjeld Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 21/4 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Lad mig allerede til indledning sige, at jeg mener, at dette beslutningsforslag ikke bør vedtages. Universitetsloven er baseret på, at Folketinget kun fastlægger de helt overordnede styrelsesregler for institutionerne. Det forekommer derfor ejendommeligt, om Folketinget reelt, som der nu lægges op til, skulle træffe beslutning om en lang række administrative detailspørgsmål

inden for universitetsområdet. Jeg synes, det ville harmonere dårligt med grundprincippet i selve universitetsloven.

Hertil kommer, at denne lovgivning direkte foreskriver, at ministeren, før der udstedes regler med hjemmel i loven, giver de berørte institutioner lejlighed til at udtale sig. De gældende stillingsstrukturregler har endnu ikke fungeret i 2 år, og det er som bekendt kun ca. 1½ år siden, at jeg udstedte en ny ansættelsesbekendtgørelse, der omfatter ansættelse af alle lærere og videnskabelige medarbejdere på universitetsområdet.

Forud for udstedelsen af bekendtgørelsen var der gennemført flere høringsrunder, og mig bekendt findes der ikke inden for noget andet område regler om ansættelser, der i samme grad forpligter en ansættelsesmyndighed til at følge en række procedureregler om opslag, om faglige bedømmelseudvalg, om åbenhed i forhold til medansøgere og i øvrigt flere andre ting.

Som jeg har haft lejlighed til for nylig at sige ved et samråd med Folketingets Forskningsudvalg om det samme emne, mener jeg, at det er for tidligt at vurdere, om der er behov for at ændre i de pågældende regler. Ved den lejlighed gjorde jeg også rede for min holdning til stort set de samme forslag, som indgår i dette beslutningsforslag.

Viser der sig i løbet af nogle år at være problemer, vil jeg naturligvis overveje, om der skal ske ændringer. Men det er klart, at der i den forbindelse også må foretages en afbalanceret vurdering af fordele og ulemper ved en mulig ændring. Bl.a. må der tages hensyn til, om det er fornuftigt at forøge det ressourceforbrug, der går til selve ansættelsesproceduren. Disse ressourcer må jo nødvendigvis tages fra, hvad institutionen samlet har til rådighed, og i den udstrækning man anvender disse midler, går de jo altså fra de primære opgaver vedrørende forskning og undervisning.

Jeg mener ikke, at der med den forhistorie, som sagen her har, er grund til nærmere at kommentere de enkelte dele af beslutningsforslaget – dem har vi haft lejlighed til at udveksle meninger om – men jeg henstiller, at forslaget, som det nu foreligger her i sin helhed, ikke vedtages.

Lis Greibe (S):

SF stiller forslag om en ændring af bekendtgørelsen om ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere ved de højere uddannelsesinstitutioner.